

Interreg

CENTRAL EUROPE

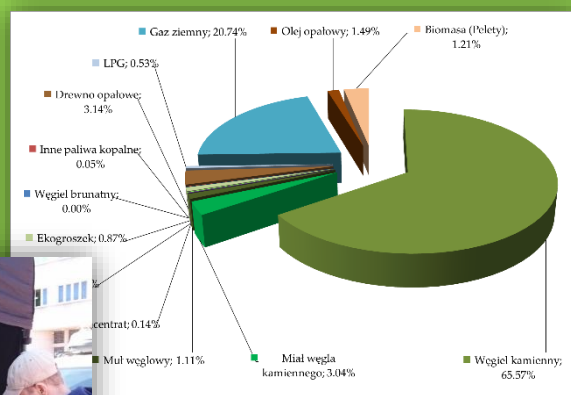
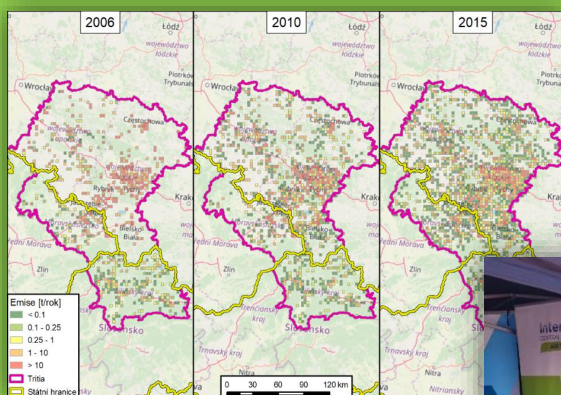

European Union
European Regional
Development Fund

AIR TRITIA

Newsletter

Listopad 2019

PROFESJONALNE DZIAŁANIA

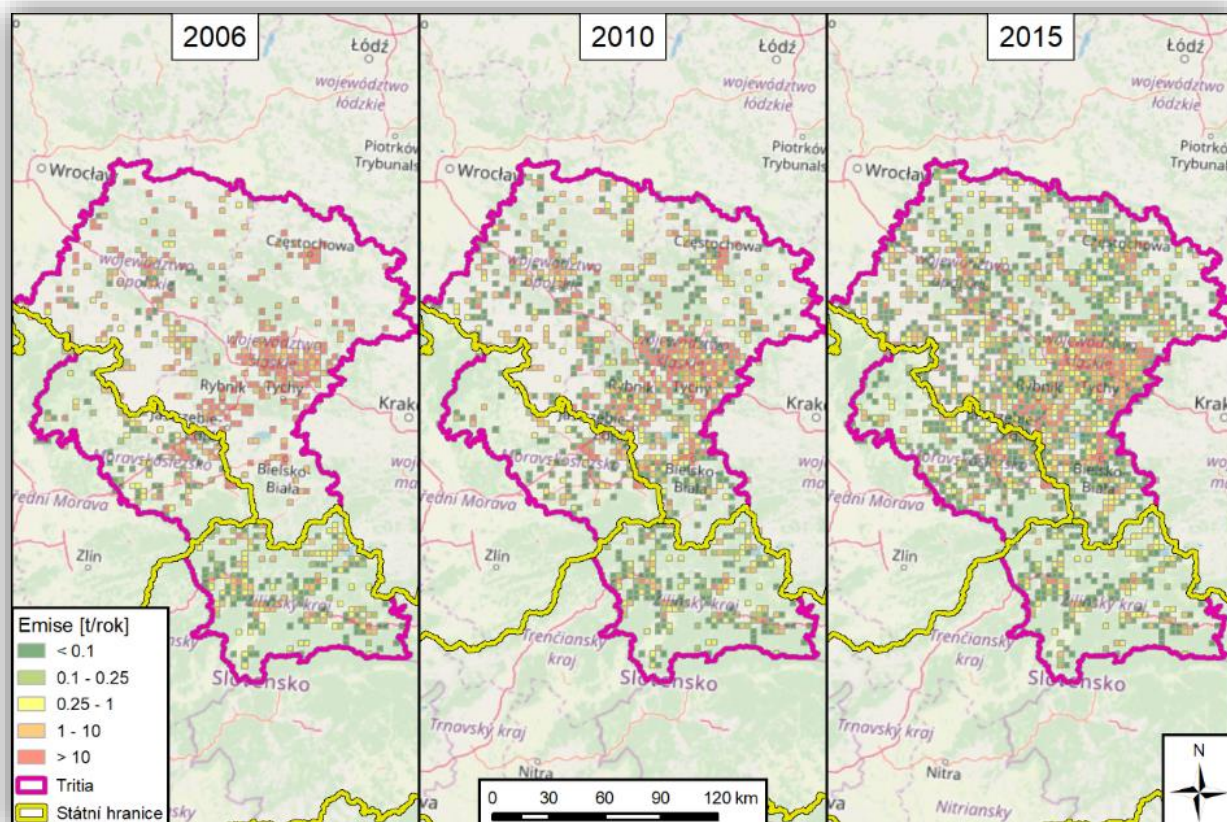
Przygotowywanie Strategii Zarządzania Jakością Powietrza jest kontynuowane wraz z jej częściami projektowymi

W ramach projektu AIR TRITIA, nad opracowaniem strategii zarządzania jakością powietrza zarówno dla całego terytorium EUWT TRITIA, jak i poszczególnych obszarów miejskich Ostrawy, Opawy, Rybnika, Opola i Żyliny, pracuje zespół projektowy, na czele z Centrum Naukowo-Badawczym ACCENDO. Celem strategii jest realizacja w ramach międzynarodowej współpracy działań „opartych na dowodach i wynikach”, pozytywnie oddziaływujących na jakość powietrza w Europie Środkowej.

Na początkowym etapie tworzenia strategii prowadzono szeroki zakres prac analitycznych z wykorzystaniem danych i informacji zawartych w wynikach WP1, tzn. opracowanych badaniach, bazach danych i modelach. Dla każdej strategii została opracowana część analityczna, zakończona analizą SWOT i identyfikacją najważniejszych problemów w obszarze jakości powietrza, które w przyszłości należy koniecznie rozwiązać.

Przykład części analitycznej: Rozwój rozmieszczenia przemysłowych emisji PM_{10} na obszarze regionu TRITIA

Obecnie przebiega tworzenie projektowych części poszczególnych strategii, które będą obejmować zalecane działania mające na celu polepszenie jakości powietrza w postaci scenariuszy, które oprócz samych działań, przedstawiać będą także ich skuteczne oddziaływanie i finansowe koszty. Zgodnie z planem projektu wszystkie strategie zostaną zakończone i przygotowane do wdrożenia przez miasta i regiony do maja 2020 r.

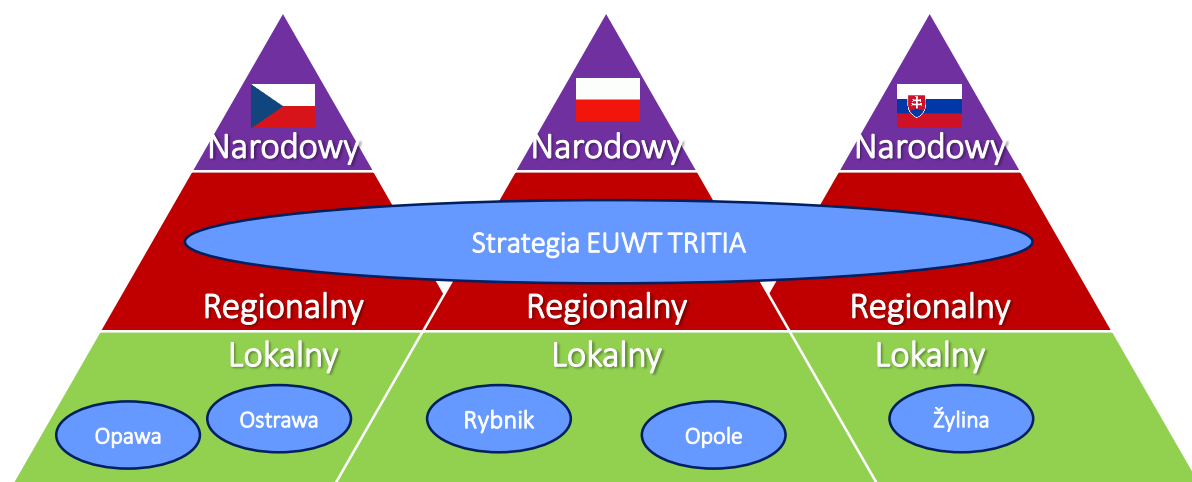
Opracowywanie strategii odbywa się w ścisłej współpracy zespołu projektowego z grupami roboczymi, tworzonymi przez przedstawicieli wyżej wspomnianych miast, którzy jednocześnie są ekspertami w dziedzinach, takich jak planowanie strategiczne, ochrona środowiska, transport, infrastruktura, etc. Jednakowa forma grup roboczych praktykowana jest na poziomie Kraju Morawsko-Śląskiego, Kraju Żylińskiego oraz Województw Śląskiego i Opolskiego, ponieważ regiony te są odbiorcami wspólnej strategii dla całego obszaru TRITIA. W ramach tworzenia strategii w każdym mieście i regionie odbyły się 3 spotkania zespołu projektowego z grupami roboczymi, intensywna współpraca ma również miejsce za pośrednictwem komunikacji telefonicznej i elektronicznej.

Wyniki strategicznego zarządzania:

- 1/ Zalecenia na poziomie krajowym CZ, PL, SK
- 2/ Wspólna strategia na poziomie regionalnym (ESÚS TRITIA)
- 3/ Strategie na poziomie lokalnym miast i ich funkcjonalnych obszarów miejskich (FUA)

Trzy poziomy strategicznego podejścia w projekcie AIR TRITIA

Monografia

Jednym z rezultatów projektu będzie również Monografia „Zarządzanie jakością powietrza”. Monografia będzie wynikiem trzyletniej pracy międzynarodowego zespołu projektu AIR TRITIA. W jej opracowanie zaangażowani są autorzy trzech krajów z pięciu instytucji:

- Uniwersytet Żyliński w Żylinie
- WSG - Uniwersytet Techniczny w Ostrawie
- ACCENDO - Centrum Naukowo-Badawcze, Ostrawa
- GIG - Główny Instytut Górnictwa, Katowice
- IMGW - Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa

GIG przygotował rozdziały do wspólnej Monografii, będącej podsumowaniem prac realizowanych w ramach projektu AIR TRITIA.

Rozdział pt. *Sources of pollution* prezentuje stan wiedzy na temat zanieczyszczeń transportowych (tzw. emisja liniowa), komunalnych (tzw. niska emisja) i przemysłowych w obszarze TRITIA. GIG, w swojej części opracowania przedstawia charakterystykę nośników energii, wykorzystywanych do ogrzewania mieszkań oraz strukturę technik grzewczych w polskiej części obszaru TRITIA, czyli w województwach śląskim i opolskim. Źródłem danych były Plany Gospodarki Niskoemisyjnej poszczególnych gmin obu województw.

Jak widać, na załączonym poniżej rysunku, paliwa stałe węglowe dają ponad 70 % energii wykorzystywanej do ogrzewania mieszkań.

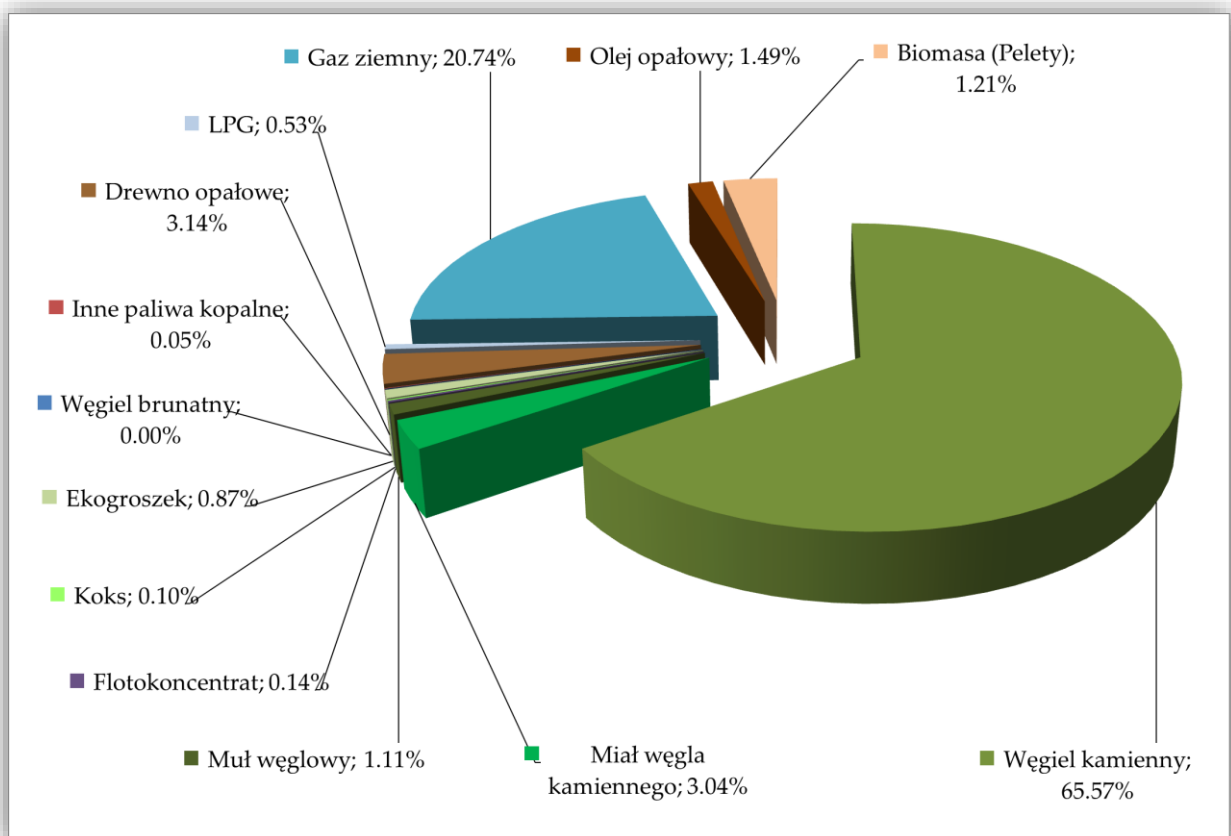

Fig. 1 Udział nośników energii w całkowitym zużyciu energii [MWh] na ogrzewanie budynków mieszkalnych w woj. śląskim

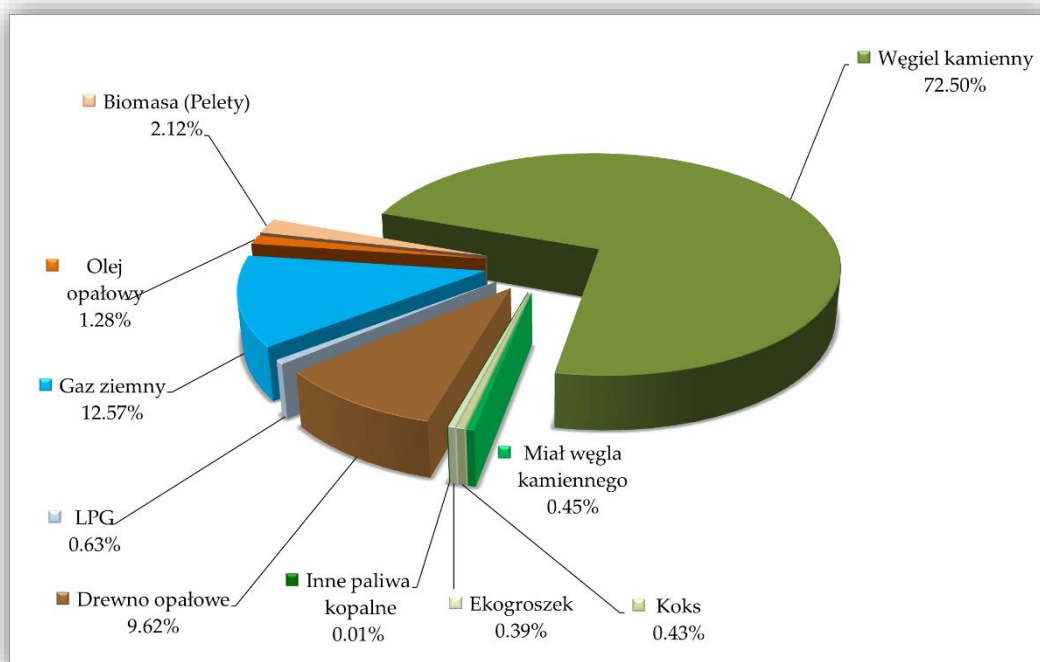

Fig. 2 Udział nośników energii w całkowitym zużyciu energii [MWh] na ogrzewanie budynków mieszkalnych w woj. opolskim

Wyliczono zużycie na 1 mieszkańca energii pochodzącej ze spalania paliw węglowych i drewna opałowego oraz energii, której źródłem są pozostałe nośniki energii, określane ogólnie, jako „czyste”, mniej obciążające powietrze emisjami czynników szkodliwych. Rysunek nr 3 pokazuje przeważający udział paliw węglowych i drewna opałowego w obu województwach.

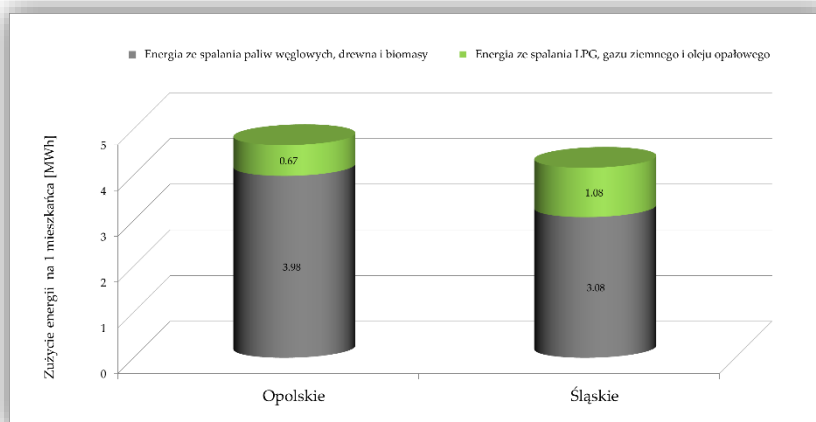

Fig. 3 Porównanie zużycia energii, pochodzącej z różnych źródeł, na ogrzewanie budynków w województwie śląskim i opolskim, w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Rozdział nr 5 Monografii poświęcony jest technikom pomiarowym zanieczyszczeń powietrza. GIG opracował rozdział pod tytułem *Rozkłady ziarnistości aerozoli w wybranych punktach polsko-czeskiego pogranicza*. Potrzeba pomiarów udziału drobnych i ultradrobnych cząstek w zanieczyszczeniach powietrza wynika z aktualnego stanu wiedzy na temat ich wpływu na nasze zdrowie. Wyniki badań z ostatnich dwudziestu lat wskazują wyraźnie na znaczący negatywny wpływ niewielkich cząstek na organizm ludzki, a zwłaszcza na układ oddechowy. Udowodniono, że inhalacja niektórych substancji obecnych w powietrzu w postaci cząstek ultradrobnych (to znaczy o rozmiarach mniejszych niż $0.1 \mu\text{m}$) prowadzi nawet do indukcji nowotworów płuc. Pomiary rozkładów ziarnowych wykonywano po obu stronach granicy polsko-czeskiej: na dachu wieży szybowej František w miejscowości Horní Suchá oraz w Raciborzu. Na rysunkach 4 i 5 przedstawiono udziały procentowe poszczególnych frakcji w całkowitym stężeniu oraz w stężeniu masowym w obu lokalizacjach.

REALIZED EVENTS

Dzień zdrowego powietrza na Uniwersytecie Żylińskim

Partner projektu Uniwersytet Żyliński w Żylinie zorganizował w sobotę 28 września 2019 r. na terenie uniwersytetu Dzień Zdrowego Powietrza, który odbył się w ramach projektu AIR TRITIA (CE 1101: „Ujednolicone podejście do systemu zarządzania zanieczyszczeniem powietrza w funkcjonalnych obszarach miejskich”), współfinansowanego z programu Interreg CENTRAL EUROPE. Dzień Zdrowego Powietrza był jednym z wydarzeń odbywających się w ramach dni otwartych uniwersytetu. Program wydarzenia skierowany był dla wszystkich grup wiekowych - studentów, dzieci i dorosłych.

Myślą przewodnią spotkania było „Jak mogę przyczynić się do zdrowszego powietrza”. Wydarzenie edukacyjne dostarczyło uczniom, dzieciom i dorosłym informacji na temat tego, co mogą zrobić, aby poprawić jakość powietrza w swoim otoczeniu.

Na stoisku informacyjnym goście zostali poinformowani o projekcie AIR TRITIA, jego dotychczasowych wynikach oraz o zaangażowanych regionach i miastach.

Prof. Daniela Ďurčanská przedstawiła system zarządzania jakością powietrza (AQMS). Animacja video „Kraina TRITIA” wzbudziła zainteresowanie szczególnie wśród dzieci.

REALIZED EVENTS

Uczestnicy z zaangażowaniem brali udział w quizie dotyczącym zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza oraz na temat geografii regionu projektu AIR TRITIA.

Uczestnicy mogli zobaczyć jak wygląda mobilna stacja pomiarowa jakości powietrza. Otrzymali również informacje o pomiarach cząstek zanieczyszczeń w powietrzu, jak i o obecnej sytuacji jakości powietrza na Uniwersytecie Żylińskim w Żylinie.

V. Dni energii w Katowicach

21 września 2019 r. partnerzy projektu z GIG prezentowali projekt AIR TRITIA, jego cele i osiągnięte wyniki podczas V Dni Energii w Katowicach. W trakcie wydarzenia omawiano z najmłodszymi uczestnikami problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza i sposoby ich przewyciężenia.

Uczestnikom przedstawiono także sprzęt pomiarowy - spektrometr aerodynamiczny Particle Sizer z TSI (USA), umożliwiający szczegółowe pomiary dystrybucji cząstek wg wielkości.

Rowery na placu

Projekt AIR TRITIA, jego cele i osiągnięte rezultaty były prezentowane uczniom i szerokiej grupie odbiorców 17 września 2019 r. na Placu A. Hlinki w Żylinie, podczas wydarzenia - Rowery na placu. Uczestnicy działania mogli dowiedzieć się od partnerów projektu z Uniwersytetu Żylińskiego, w jaki sposób sami mogą przyczynić się do ochrony środowiska, w którym żyjemy.

Informacje o projekcie AIR TRITIA będą prezentowane podczas działań Świąta na Uniwersytecie Żylińskim w Żylinie - grudzień 2019 r.

Więcej informacji o projekcie AIR TRITIA możecie znaleźć na stronie projektu

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/AIR-TRITIA-pl.html>

NEWSLETTER został opracowany dzięki wdrażaniu projektu AIR TRITIA - CE1101 - „UJEDNOLICONE PODEJŚCIE DO SYSTEMU ZARZĄDZANIA ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA W FUNKCJONALNYCH OBSZARACH MIEJSKICH REGIONU TRITIA”.

Projekt finansowany w ramach Programu Interreg CENTRAL EUROPE ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

ACCENDO
SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE

GŁÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICTWA

EGTC
TRITIA
Ltd.

RYBNÍK

Opava

Mesto Žilina
Mesto s tvárou

OPOLE

OSTRAVA!!!

Moravskoslezský
kraj

Žilinský
samosprávny
kraj

OPOLSKIE
KWITNĄCE

Śląskie.